

Előfizetési árak:

Egész évre 10— K
Fél évre 5— K
Negyed évre 2-50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvétetnek. Telefon 45.

Szerkesztőség

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Feladás szerkesztő és lapfajdos: **Meskó Zoltán.**

Erőpróba.

Nemzetünk ezeréves története telve van hullámmal, társadalmi és gazdasági forrongással. Az évszázados küzdelmek lekötötték, bilincsbe verték a nemzet önállóságra és függetlenségre törekvő kezét, a véres és vértelen harcok megbénították az állami élet fejlődését, a fennmaradás első feltételét, aminek szükségképeni és elmaradhatatlan következménye a társadalmi és gazdasági pangás folytonos, kimutatható hatása. Vigasztalan a múlt, sivár a jelen s reménytelen a jövő.

Megdöbbenő hazánk állapota, Prometheusként nyög láncában, kétségbeesettebb a legádázabb politikai, vallási forrongások korainál s nincs senki, aki legalább reményt csepegtetne a kishitűekbe és erkölcsi bátorságot a nemzet vezetőihez. Az ország 95 százaléka termékeny és kiaknázatlanul hever a föld a hozzánemértők kezeiben, felületesen gondozzák mezőgazdaságunk legfontosabb cikkeit, — bányáink nagy része társulatok, részvénytársaságok kezelésében van, amelyek inkább a maguk, mint az állam érdekeit szolgálják — kisiparunk határozottan hanyatlak, a gyáripar rohamosan fejlődik a kis existenciák — a többség — rovására és kereskedelmi forgalmunk passzív, statisztikailag bebizonyított a behozatal aránytalan nagysága a kivitellel szemben,

mind oly momentumok, amelyek az optimistákat is a legnagyobb aggodalommal tölthetik be hazánk jövőjét illetőleg.

Egy kis statisztika nemzetközi kereskedelmi forgalmunkról: behozatal ez évben január—május hónapokban 96.256, Ausztriából 76.666; kivitel összesen 78.102. Vagyunk tömegtelen része Ausztriába vándorol, holott nagyobb gonddal, nyersterményeink intenzivebb felhasználásával rövid idő múlva a fejlődés oly magas fokára emelhetnők iparunkat, hogy semmi szükségünk nem lenne behozatalra, ami mérhetetlen hasznot jelentene az államnak és polgárainak egyaránt. Széchenyi ideálisan nagy eszméi közül alig egynehány van megvalósítva, csak könyveiből ismerhetjük meg az államot illető és szociális terveit.

A fejlődés első feltétele a koncentráció. Az egy irányban működő gyárakat koncentrálni, a társulatok, társaságok, szövetkezetek között fuziót létesíteni kell, hogy az ország iparát, gazdaságát, kereskedelmét megmentsük a tönkrejutástól. Természetes, hogy eleinte nehezen menne, talán nem mutatná a remélt fejlődést, hisz minden kezdet nehéz, de néhány évtized múlva a koncentrációnak, fuziónak eredménye a föltétlen gazdasági függetlenség lenne. Mily más a helyzet akkor, ha

nem ötletszerűleg történik a kormányzás, hanem egyöntetűen, egyértelműleg, közös elhatározással, teljes egyetértéssel.

Senki sem vonhatja kétségbe a társulatok szervezésének, szövetkezetek létesítésének óriási, a nemzet egész jövőjére kiható fontosságát. Csak azóta van valamelyes fejlődés, mióta a szakoktatás és ipar-szabadság Széchenyi kezdeményezésére érvényesül, mióta Kossuth buzdítására létre jönnek az iparegyletek és különböző honi ipart védő társaságok, ha tehát nyilvánvaló, hogy a két államférfiúnak célszerű tervei és intézkedései óta érezhető bizonyos pezdnyülés, élet, világos, hogy ezek számának fokozottabb emelése, a meggyökös és alakulók koncentrációja a helyesebb út, eltérően a széthúzásoktól és a versenyképesség roppant módon nagyobbodna meg.

Magyarország jövője forog kockán. A most dúló mérközések csak előcsatározásai a jövő harcának, amelyet a magyar társadalom fog vívni gazdaságilag, iparilag, kereskedelmileg a külfölddel és ezektől a harcoktól dől el, hogy Magyarország fennálhat-e függetlenül a többi európai államok közösségében; az erőpróba most kezdődik és a diadal, az új, a független és boldog Magyarország diadala lesz.

Az 1914. évi virilisták.

Itt közöljük a jövő évi virilisták névjegyzékét a legtöbb adót fizetők sorrendjében:

Drescher Gyula	3748 K
Szász Ottó	3671 "
Dr. Fischhoff Zsigmond	3096 "
Dr. Nikolauz Béla	2901 "
Dr. Juray Károly	2559 "
Weidinger Dezső	2517 "
Allaga Ottó	2444 "
Dely Géza	2107 "
Dr. Róna Dezső	2222 "
Grünhut Miksa	2114 "
Dr. Koller Imre	2007 "
Tury Máttyás	1992 "
Dr. Monostori Gyula	1826 "
Trafikant Károly	1785 "
Zweig Mór	1720 "
Reich Vilmos	1717 "
Somogyi Emil	1672 "
Székegy Leó	1635 "
Szutrély Lipót	1579 "
Schwarcz József	1529 "
Dr. Bernhart János (uj)	1497 "
Grauaug Lipót	1438 "
Vojnits Dániel	1426 "
Csornák József	1405 "
Pollerman Bertalan	1374 "
Dr. Csihás Imre (uj)	1370 "
Dr. Kelemen József	1303 "
Rosenfeld Albert (uj)	1331 "
Jovanovics Milán	1299 "
Dr. Klénáncz György	1226 "
Hesser Gyula	1239 "
Fleischmann Manó	1231 "
Dr. Bruck Samu	1204 "
Dr. Lemberger Armin	1179 "
Dr. Boros József (uj)	1167 "
Löwinger Jenő (uj)	1161 "
Dr. Hegedüs Aladár (uj)	1153 "
Bodrogi Gyula	1184 "
Goldschmidt Zsigmond (uj)	1017 "
Az esetleges lemondások helyére a következők jönnek!	
Makray László dr.	1001 "
Michitsch István	993 "
Fischer Adolf	970 "
Ertl János	946 "
Valentin Emil dr.	937 "
Schön Géza	932 "

— Az állandóan melegítő —

METEOR

kályhák

a legjobbak s leg-tökéletesebbek!!

Kevés fűtő-anyag, nagy fűtő-képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak! Kapható úgy egyszerűbb, mint diszesebb kivitelben! Eddig 800.000 darab van forgalomban. Minden eredeti „METEOR” kettős csillag védjeggyel van ellátva. Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti „METEOR” kályhák Baján csakis:

DRESCHER GYULA

vaskereskedésében kapható.

A közönség rovata.

A hatóság szives figyelmébe.

I.

Állandó a panasza a Tóth Kálmán-utca felső végén lakó népeknél, hogy a 2-ik számú ártézi vizes kocsin levő fiú a legnagyobb figyelmetlenséggel és hanyagsággal látja el az ő kerületébe tartozó fenti lakosokat. Jelen sorok írója a közel-múltban erélyesen rászólt az ártézis fiúra, és ennek volt is foganatja, amennyiben most már nem minden másnap, hanem minden 4—5 napban vetődik arra és akkor is csak annak ad vizet, akinek akar, vagy akinek a kannája neki tetszik, vagy pedig ott hagyja az utca közepén viz nélkül és jól kineveti. Azután még azt is szeretnénk tudni, hogy miért nem kötelessége az ártézisnek egészen a Tóth Kálmán-utca végéig felmenni, ahol a házakban levő kutak vize a legtöbb helyen ihatatlan.

A város nagy költséggel furatott az épülő ovoda és iskola előtt egy Northon-kutat, valószínűleg azért, hogy legyen jó ivóvizük a környékbeli lakosoknak és amelynek vize dacára, hogy egész nap huzták az építők, vörös-rozsdás és ihatatlan, olyannyira, hogy senki sem hordja immár.

Mi lesz akkor, ha majd az iskola megnyílik és az ártézis sem lesz köteles — mint most is erősíti — azon a részen vizet hordani?

Ezek után mely tisztelettel kérjük a Rendőrfőkapitány urat, legyen szives utasítani az ártézist, hogy szigorúan tartsa kötelességének a pontos vízhozadást és figyelmessé a pontos vízhozadást és figyelmessé a pontos vízhozadást, ellenkező esetben vonja be engedélyét, van elég szegény ember, aki szivesen elvállalná ezt a nem éppen „nehéz hivatalt.”

Több Tóth K.-utcai lakó.

II.

Hol voltak a vagyonőrök? Ezt a kérdést intézte munkatársunkhoz az egyik petróleumlámpa-gyújtó. Még pedig azon alkalomból, hogy a hét folyamán ismeretlen tettesek egy lámpát teljesen összezuztak és minden ablakát bevették, egy lámpásból pedig — ugyancsak ismeretlenek a tettesek — a mécses és a cilindert kilopták. Ezt nem látták a vagyonőrök és nem is hallották? Pedig a lámpatörés tüvegcsörömpöléssel jár.

Színház.

Szerdán este a „Csitri” c. bájos vigjáték gyönyörködtette az elég szép számban megjelent publikumot. Az előadás pompásan sikerült, a szereplők mind a tőlük telhető legjobbat, tehetségük legjavát nyújtották. A címszerepet Csongrádi Csomai Nusi kreálta s a legnagyobb sikert aratta.

Mintha neki íródott volna a Csitri. Fiatal, üde, bájos, közvetlen, csintalan, érdekes volt. Zugott is a taps orkántól a terem, amikor a Csitri a színpadon mozgott. Tökéletes alakítást nyújtott. Dicséret érte és legfőbb elismerés. Különben az elismerés bőségesen nyilvánult meg a színláztérben, ahol is a közönség szünni nem akaró tapesal, többszöri függöny elé hívással adott kifejezést elragadtatásának, érzelmének és ünnepelte a Csitrit. Gyurkó Ilona szintén pompásan érvényesült, elegáns, finom színpadi alakja illet szerepéhez. Oláh Ferenc a festő szerepében jó volt. Játéka jó, előkelő megjelenésű művész, orgánuma kellemes. Bodnár a szokott jó volt, Papp a fiatal festő szerepében ismét megmutatta, hogy egyik erőssége a társulatnak. Minden szerepébe nagy-szerűen illeszkedik bele. Kiss Pál, Farkas Ferenc kisebb szerepekben is érvényesítették művészetüket. Kedvesen játszottak Kovács Piroska és Rózsika.

Pénteken délután a „Niobe” című vigjáték ment jó előadásban ifjusági előadásként. A szereplők mind jók voltak. Este a „Prima-donna” vigjáték megy.

Szombaton a „Titok” Bernstein hatalmas drámája kerül színre.

Hirek.

HALOTTAK NAPJA.

— A közönség figyelmébe. —

A helybeli róm. kath. plébániahivatal a Halottak napjára vonatkozólag az alábbiakat közli lapunkkal: Minthogy ez évben a Halottak napja november hó 3-ára, hétfőre esik, azért a gyászszertartások a templomokban és temetőben nem Mindszentek délutánján, hanem vasárnap délután kezdődnek meg és a következők szerint tartatnak: November hó 2-án, vasárnap délután a 3 órai litánia után lesz a halottak vecsernyéje a plébániatemplomban, este pedig a temetők hivatalos kivilágítása és látogatása.

November hó 3-án, hétfőn reggel 7 órakor gyászmise a plébániatemplomban, amely után körmenet indul a Kálváriára. Reggel 8 órakor gyászmise a Kálvária-kápolnában és a sírok beszentelése. Reggel fél 9 órakor gyászmise a Rókus-templomban, utána a sírok beszentelése s a körmenet tovább vonul a kiscsávolyi és az istvánmegyei temetőkbe. A körmenet visszatértevel, 11 óra tájban ünnepélyes gyászmise lesz a plébániatemplomban.

Üj ügyvédek. Dr. Flórián Géza, dr. Stein Nándor, dr. Bernhart Sándor és dr. Scharpf Andor a napokban sikerrel tették le az ügyvédi vizsgát a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt.

Pályázati hirdetés. A polgári iskola-zsék október hó 25-én tartott ülésében az elhalálozás folytán megüresedett mennyiség-természettani tanári állásra november hó 25-ig terjedő határidővel pályázatot hirdetett.

A. B. S. E. egyik műkedvelő gárdája november hó 29-én előadja táncestély keretében a „Szaharai konzul” c. 3 felvonású bohózatot, Guthi Soma pompás darabját. A darabból a próbák serényen folynak.

Hir a postáról. A bajai postahivatalnál november hó 1-től kezdődőleg a poste-restante, a reklamációs, a postai megbízások s a postára vonatkozó panaszok felvételi osztályát egy külön tisztviselő fogja vezetni a kezelési szabályban, a pénzfeladási osztály mellett. Ez a hivatal naponta délelőtt 8—12-ig és délután 2—6-ig áll majd a közönség rendelkezésére. A telefon, vagy távirtda és ilyenmű panaszokat azonban ezután is a rendezőnél kell bejelenteni.

Közygylés. A Magyarországi Munkások Rókkant és Nyugdíjegyletének bajai fiókja f. é. november hó 9-én délelőtt fél 11 órakor a Kereskedő Ifjak Egyletében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. Napirend: 1. A módosított alapszabálytervezet ismertetése. 2. Küldöttek választása a december hó 8-án és 9-én tartandó rendkívüli küldöttközgyűlésre.

Verekezés a Budapesti-uton. Vasárnap éjszaka éktelen sípolás verte fel a Budapesti-ut csendjét. A sípolásra figyelmes lett csendőrzáró a hangok irányába sietett, hogy a zaj okát megtudja. Három vagyonőr jelző sípja hívta fel a csendőrség figyelmét egy korcsmai duhajkodásra. Az történt ugyanis, hogy a Komlós-féle korcsmába beállított egy berugott alak és tíz liter bort rendelt. Amikor ezt megtagadta a vendéglős, a vendég odaugrott egy asztalhoz, ahol többen ültek és az egyik vendéget pofonvágtat. Közben észrevették a korcsmában levők, hogy a garázdálkodó revolvert szorongat a zsebében. Hogy a veszedelmet elkerüljék, dulakodás közben a háta mögé löpődött valaki és kiemelte a zsebéből a revolvart aztán kidobták a korcsmából. Alig tápázkodott fel, bicskát rántott és úgy akart ismét berontani a korcsmába. Ekkor jöttek a vagyonőrök és a garázdá legényét hamarosan megfékeztek. Közben a csendőrzáró is megjött, közre fogták az atyafit, hogy bevigyék a város-házára. Ez azonban nem ment oly könnyen, mert a garázdá legény lefeküdt a földre, beleharapott Hegedűs vagyonőrellenőr bokájába és akárhogy huzták nem engedte ki az ellenőr bokáját a fogai közül, csak hosszas küzdelem után sikerült megfékezni és a város-házára szállítani. A megindított nyomozás megállapította, hogy a garázdá legény, aki egyébként tökrészes volt, Boros Zs. kömvisségéd. Az eljárást megindították ellene.

Tiltott kéregetésen kapta rajta az egyik detektív Hofgart János 44 éves munkanélküli szabósegédet. Az új csavargótörvény értelmében Hofgartot a rendőrség a bajai járásbírószághoz klsérte át.

Megtámadták Fatter János bajesztentistváni lakost vasárnap este a község egy mellékutcájában. Eléje ugrott egy sötét alak és úgy fejbe ütötte, hogy koponyája behasadt. Fatter segélykiáltásaira többen kifutottak az utcára, akik a merénylőt fülön is csípték ifj. Fekete Károly téglamunkás személyében.

Halálba fult lakodalom.

— Saját tudósítónktól. —

Kis János dusnoki legény tegnapelőtt, szerdán délután ülte lakodalomát Sükösdön fiataljai, szép arájával, Nemes Juliannával. A szépen lefolyt esketés után a lakodalmas nép, kocsikon követve a fiatal párt, áthajtatott Dusnokra az ifjú férj házába és ott folytatta a Sükösdön abbahagyott mulatozást. Folyt a bor s vidám lett a hangulat, az idő éjféltre járt már, amikor fölszedelőzködtek a lakodalmasok, felrakodtak a kocsikra s igyekeztek hazafele Sükösdre. Alig voltak féluton, az egyik kocsi, ültek rajta vagy tizenketten, fölborult, a benne ülőket kidobta, maga alá temette. A kevésbé sérültek hozzáálltak a mentéshez és szomorúan látták holjan heverni Linok Józsefnél sz. Nemes Teréziát, a fiatal asszony nővérét az utporában. A mámoros násznép, köztük egy halott, több súlyos és könnyebb sebesült, ott jajveszékelt az éjféli sötétben, az országúton. A helyszínén megjelent dr. Pollerman Artur orvos a sükösdői előjárósággal egyetemben, aki konstataálta a Nemes Terézián beállott halált és első segélyt nyújtott a többi sérülteknek.

Főmunkatárs:

Dr. POLLERMAN ARTHUR.

Segéd-szerk.: FISCHEL FERENCZ

Uj szállítási vállalat.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

Baján, Tóth Kálmán-utca 27. sz. alatt

szállítási vállalatot

létesítettem.

Elvállalok mindennemű vasuti és hajózási fuvarozást valamint butorszállítást és

egész költözködések jutányos ár mellett.

Amidőn gyors és megbízható kiszolgálásról biztosítom a t. közönséget, egyben nagybecsű támogatását kérem és vagyok kiváló tisztelettel

Manhold-féle

szállítási vállalat

Baja, Tóth Kálmán-utca 27. szám. Telefonszám 192.

Hirdetések

jutányos áron

felvételnek a

B A J A

kiadóhivatalában

Kazal József

könyvnyomdájában,

a Központi szállóval szemben.

Telefonszám 45.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy mindennemű **horgolt, himzett, ugyszintén gobelin, smyrna, stb. kézimunkák elkészítését elvállalunk** és azt a legkényesebb izléseknek is megfelelőleg és a legjutányosabb áron készítjük el.

A n. é. hölgyközönség szives pártfogását kerik tisztelettel

Spitzer Nővérek

Baja, Budapesti-út 57. szám.

Tyukszem, Excelsior

bőrkenyenyedés, szemölcs

HINTÓPOR

48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN“ használata után. Üvegje 1 kor., postadíjjal 1.40 kor. Három üveg bérmentve 3 korona.

48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljzadást, 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlalásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál. 4 1/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérmentve. — Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE „Korona“-gyógyszertára Győr 99.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

úriszabó üzletemet Mátyás király-tér 10-ik szám alá, (járásbiróság átellenébe) helyeztem át.

Készítek elegáns férfi- és gyermek-ruhákat. Javitást és vasalást elfogadok jutányos áron.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Babocsay Károly.

Nagy választék gyapju szövetekben.

Pontos kiszolgálás.

INGYEN, ráfizetés nélkül becsérél öreg, használt gramofonlemezeket ujakra **WAGNER „Hangszerkirály“** Budapest, József-körut 15. szám. Árjegyzék ingyen Cimre ügyeljen.

Egy jó házból való fiu

tanulóul

azonnal felvétetik

e lap kiadójánál.

Hegedüs József

épület- és butorasztalos Baja, Rókus-utca 43.

ELFOGAD mindennemű ASZTALOSMUNKÁT a legjobb kivitelben.

KÉSZIT tartós konyhabutorokat, előszoba mángorlókat raktáron tart. Minden e szakmába vágó munkákat elvállal

a legjutányosabb áron.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a „Bajai Független Ujság“, a „Bajai Hirlap“ és a „Baja“ kiadóhivatala közt az árverési hirdetmények, családi értesítések és felülfizetések hirdetési árait nézve a következő megállapodás jött létre:

Ingó árverési hirdetmény . . .	8 K
Ingatlan árverési hirdetmény . . .	15 K
Csódhirdetmény	20 K
Eljegyzési hir	3 K
azzal a megjegyzéssel „minden külön értesítés helyett“	5 K
Házassági hir	3 K
Gyászjelentés a szövegben . . .	5 K
„ a hirdetések közt	3 K
Részvét köszönő nyilatkozat . .	3 K
Felülfizetések közlése soronként	20 fillér.

Tisztelettel a Kiadóhivatal.

Elvállal mindennemű díszes vasrácskapuk, üzleti vasredőnyök, sIRRÁCSOK, UJONNAN szabadalmazott fürdőszobák készítését. Költségvetéseket és rajzokat díjtalanul készít.

Glasz Lipót

épület-, műlakatos- és vízvezeték-szerelő műhelyét Flórián-utca 16-ik szám alá, saját házába helyezte.

Javításokat azonnal és olcsón eszközöl.

Szivattyus kutak jókarban tartását évi kezelésre elvállalja.

Saját szabad. tábori ágyak!

Felvétetik egy fiu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

Minden izlésnek megfelelő
CSINOS DIVATOS
fényképeket

ugyszintén

fényképnagyításokat

KÉSZIT

Nesselroth Bernát fényképész

Baja, Szent István-tér II-ik szám.
(Fischer-ház.)

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45

Vörösmarty Mihály-utca 6

Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésebb
kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság.

A társaság elvállal biztosításokat

tűz- és jégkárok ellen (a villámcsapás által okozott tűzkárokat is megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkezésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltányosan rendezzi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megóvjá.

Kötvénykiállító főugynökség: B A J A.

(Városi bérház.)

Fränkl Ignác

BAJA, Budapesti-ut 15.

Ajánlja dus raktárát elsőrendű

varró-, kötőgép-, kerékpárok- és grammofonokból, valamint mindezek alkatrészeiből.

J a v i t á s o k

szakszerű műhelyemben a legjutányosabban eszközöltetnek

➡ Kedvező fizetési feltételek! ➡